

Mestopslag uitbreiden mogelijk perspectiefvol

Koeien & Kansenbedrijven die hun mestopslag willen uitbreiden doen dat gemiddeld met een capaciteit voor 5 maanden. Voordeel hiervan is dat ze flexibeler zijn in het kiezen van het tijdstip van uitrijden. Hierdoor kan de mest beter worden benut. Ook kunnen sommige bedrijven hun mest hierdoor goedkoper afvoeren. Kiezen voor ruim 5 maanden meer mestopslagcapaciteit is echter economisch nadelig. Uitbreiding met 2 maanden biedt meer perspectief.

ing. Aart Evers
ir. Michel de Haan
(ASG – Animal Sciences Group van Wageningen UR,
Lelystad)

De Koeien & Kansenbedrijven proberen vervroegd aan de mestnormen van 2009 te voldoen. Het project wil maatregelen ontdekken die positief uitpakken voor het inkomen van de veehouders binnen het mestbeleid van 2009. Eén van deze maatregelen is meer mestopslag.

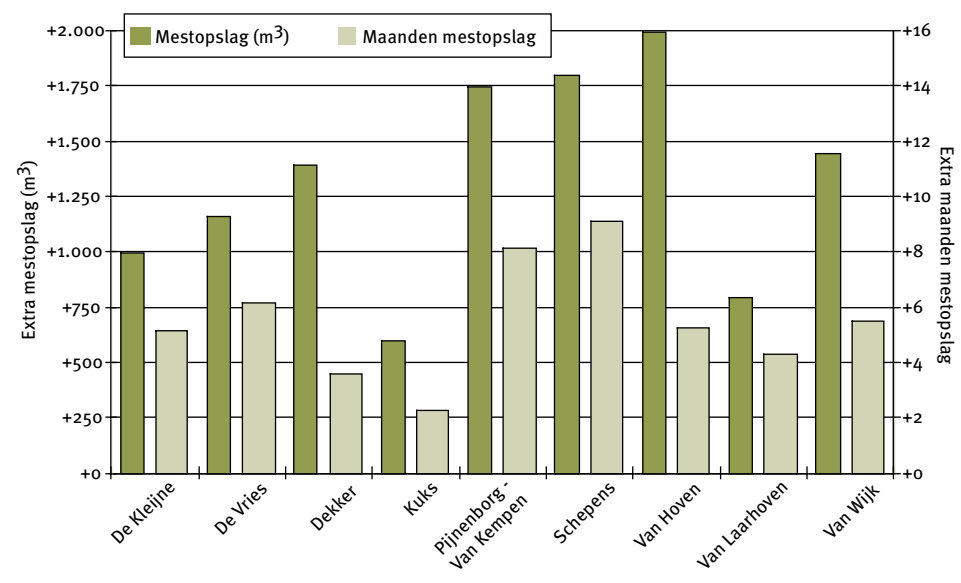
Tussen 2 en 9 maanden uitbreiding

Ongeveer de helft van de Koeien & Kansenbedrijven heeft als mogelijke maatregel uitbreiding van de mestopslag gekozen. Figuur 1

laat zien welke bedrijven voor extra mestopslag hebben gekozen en met hoeveel m³ en maanden deze bedrijven de mestopslag willen uitbreiden. Veehouder Van Hoven wil met 2000 m³ de mestopslag het meest uitbreiden, terwijl Schepens de opslagperiode het meest verlengt met ongeveer 9 maanden (ruim 1.750 m³). De onderlinge verschillen in m³ en maanden hebben te maken met de bedrijfsomvang. Gemiddeld breiden de bedrijven hun mestopslag met meer dan 5 maanden uit.

Figuur 1

Koeien & Kansenbedrijven met extra mestopslag.

Voordelen extra mestopslag

Door de extra mestopslag kan de drijfmest beter worden benut. Omdat er voldoende opslagcapaciteit is voor mest die na 1 juli wordt geproduceerd, is alle mest in het groeiseizoen te gebruiken.

Door de betere werking van drijfmest besparen de Koeien & Kansenbedrijven gemiddeld ruim 300 euro aan kunstmest.

Naast minder kunstmestkosten, betekent een grotere mestopslag soms ook een lager tarief (en dus lagere kosten) voor mestafzet. De mogelijkheid om mest lang op te slaan, betekent dat afvoer op het meest goedkope moment mogelijk is. De kosten voor bouwwerken vanwege de extra opslag stijgen wel. De bedrijven hebben zelf aangegeven wat voor hen de kosten voor extra mestopslag zijn en hoeveel het afvoertarief van mest daalt. Of extra mestopslag per saldo tot een hoger arbeidsinkomen leidt voor een veehouder, laat figuur 2 zien.

Uit de figuur blijkt dat vijf veehouders inschatten dat het tarief voor mestafzet daalt als ze door meer mestopslag de mest op een goedkoper tijdstip kunnen afzetten. Bij Van Wijk en Schepens wordt het grootste voordeel ingeschat, en wel 5 euro/m³. Schepens is het enige bedrijf dat een bedrijfseconomisch voordeel haalt uit het vergroten van de mestopslag. Het arbeidsinkomen neemt hier met een paar honderd euro toe omdat Schepens de mest 5 euro/m³ goedkoper kan afzetten, 200 euro aan kunstmest bespaart en met 20 euro/m³ goedkoop kan bouwen. Duur bouwen van de mestopslag (100 euro/m³) pakt bij Kuiks het meest onvoordelig uit.

Gemiddeld lager inkomen

Bij Koeien & Kansenbedrijven die hun mestopslag gemiddeld met meer dan 5 maanden uitbreiden, daalt het arbeidsinkomen met gemiddeld 2.300 euro. De 1.300 euro voordeel die ze hebben, waarvan 70 procent is veroorzaakt door lagere kosten voor mestafvoer en 25 procent door lagere kunstmestkosten, staan tegenover de gemiddeld 3.600 euro hogere mestopslagkosten. Deze extra kosten bestaan vooral uit berekende kosten als rente en afschrijving. De gemiddelde investering van Koeien & Kansenbedrijven die hun mestafzet uitbreiden is 40 euro/m³.

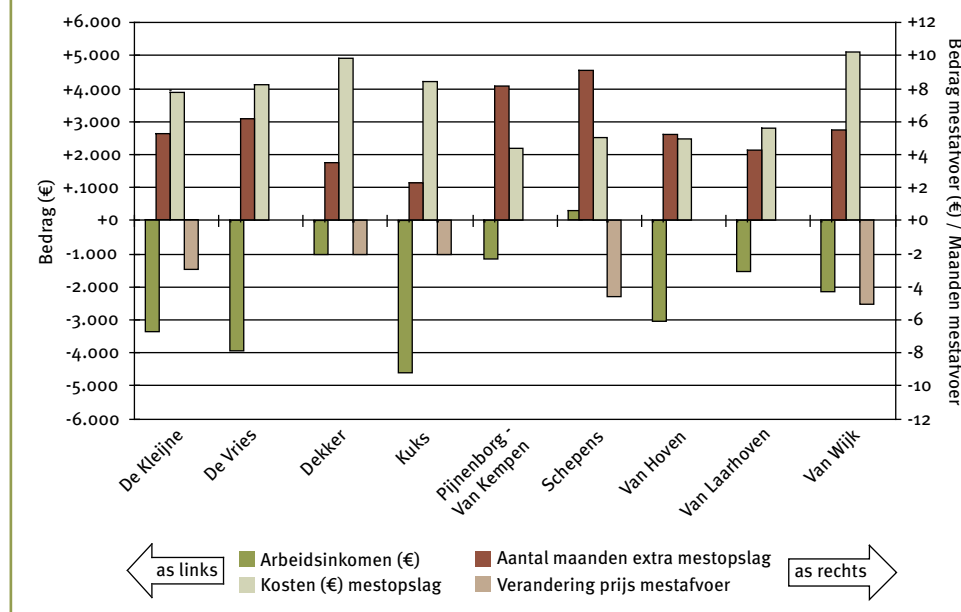
In de berekening is uitgegaan van 50 procent benutting van stikstof uit drijfmest. Zou deze door verdere optimalisering van de bemesting bij meer mestopslag verder stijgen, dan is nog meer voordeel te behalen. Ter illustratie: wanneer de werking van stikstof uit dierlijke mest op het bedrijf van Dekker (hele jaar op stal, veel mest in de put) stijgt van 50 naar 60 procent, dan neemt het inkomen met 700 euro toe.

Twee maanden extra mestopslag geen nadeel

Het is de vraag of een forse uitbreiding van vijf

Figuur 2

Economische gevolgen extra mestopslag op Koeien & Kansenbedrijven.

maanden extra mestopslag nodig is om de beoogde besparingen in kunstmest en mestafvoer te bereiken. Immers, iedere maand extra kost 700 euro aan opslagkosten. Wanneer de besparingen ook bij twee maanden extra mestopslag optreden, leidt meer mestopslag niet tot een economisch nadeel. Ook bij goedkope bouw van de extra mestopslag (tot maximaal 15 euro/m³) levert meer mestopslag geen nadeel op. Lukt het niet om de investering of het aantal maanden mestopslag te beperken, dan is ook door lagere kosten voor mestafvoer inkomensverbetering mogelijk. Gemiddeld voeren de Koeien & Kansenbedrijven uit figuur 1 bijna 400 m³ mest af. Bij meer mestopslag schatten ze gemiddeld een 2,50 euro/m³ lager tarief voor mestafvoer in. Wanneer dit voordeel stijgt naar meer dan 8,50 euro/m³, is meer mestopslag bedrijfseconomisch ook interessant. Bij een lagere mestafzetprijs van 5 euro/m³ en bouwkosten van 40 euro/m³ is uitbreiding van de mestopslag economisch interessant tot maximaal 3 maanden extra.

Meer flexibiliteit

Een forse uitbreiding van de mestopslag is gemiddeld bedrijfseconomisch niet aantrekkelijk. Wel is een veehouder bij meer mestopslag flexibeler in het gebruik van de mest. Hij kan de mest toedienen of afvoeren op de momenten dat het hem goed uitkomt. Bij slecht weer is het niet direct noodzakelijk mest uit te rijden als de put vol zit. Zodebeschadigingen, structuurbederf en opbrengstderving worden zo voorkomen. Deze flexibiliteit is niet altijd in geld uit te drukken, maar kan wel behoorlijk waardevol zijn.